

Polut sujuvammiksi ammattillisesta ammattikorkeaan

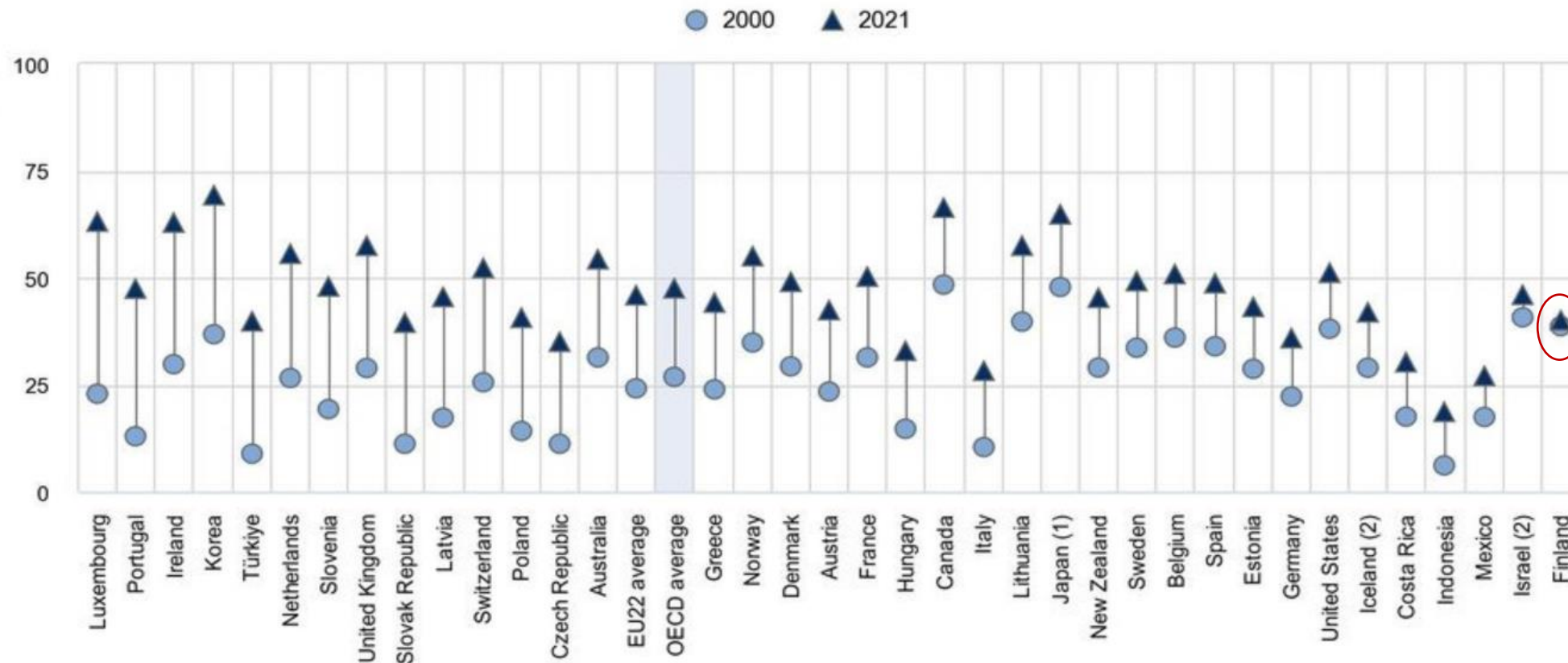
Samuli Maxenius

14.2.2024

Suomen koulutustaso on jämähtänyt

Figure A1.1. Trends in the share of tertiary-educated 25-34 year-olds (2000 and 2021)

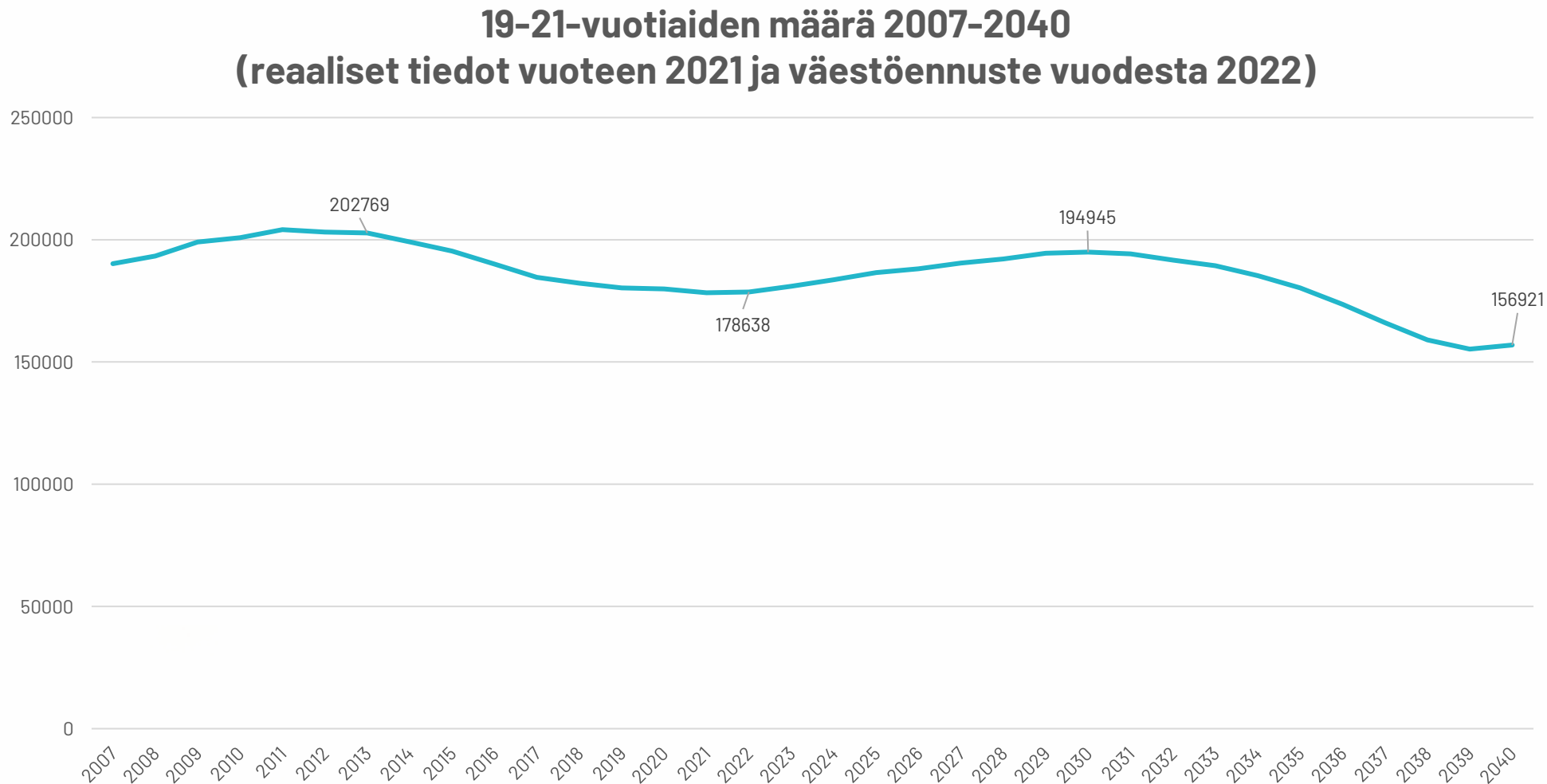
In per cent

- Suomen koulutustaso ei ole muuttunut korkeakoulutettujen määrän osalta käytännössä lainkaan 2000-luvun aikana.

-> Samaan aikaan merkittävä osa kilpailijamaistamme on nostanut korkeakoulutettujen osuutta kymmenillä prosenttiyksiköillä.

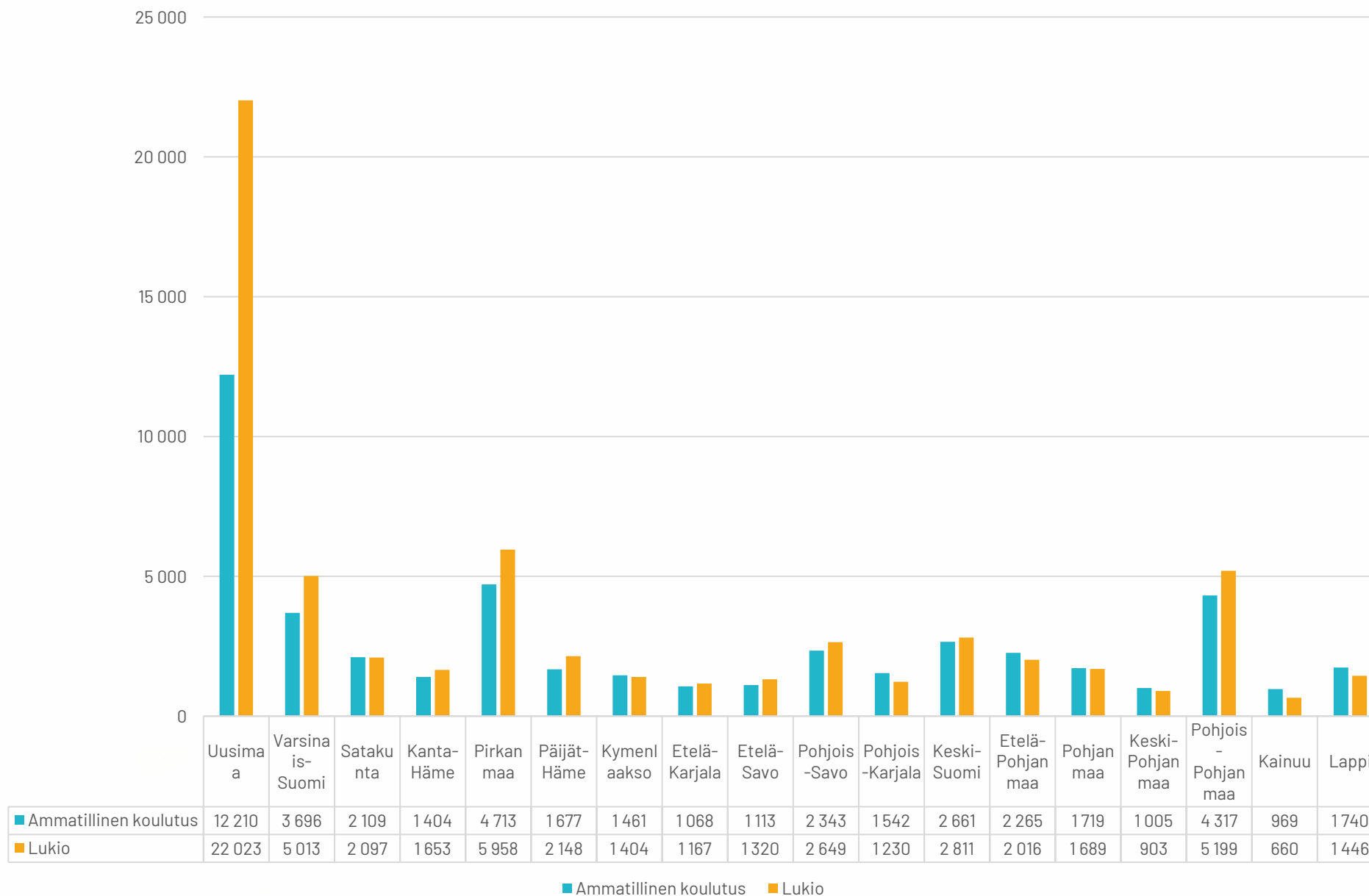
Korkeakouluikään tulevien nuorten määrä kääntyy laskuun 2030-luvun alkupuolella

- Korkeakouluikä tulevien henkilöiden määrä kasvaa hienoisesti 2030-luvun alkupuolelle, jolloin määrä kääntyy laskuun.

- Skenaariossa ei ole huomioitu koulutusperäistä maahanmuuttoa siinä laajuudessa, jossa se näyttää toteutuvan.

Oppivelvollisuutta suorittavat, tammikuu 2023

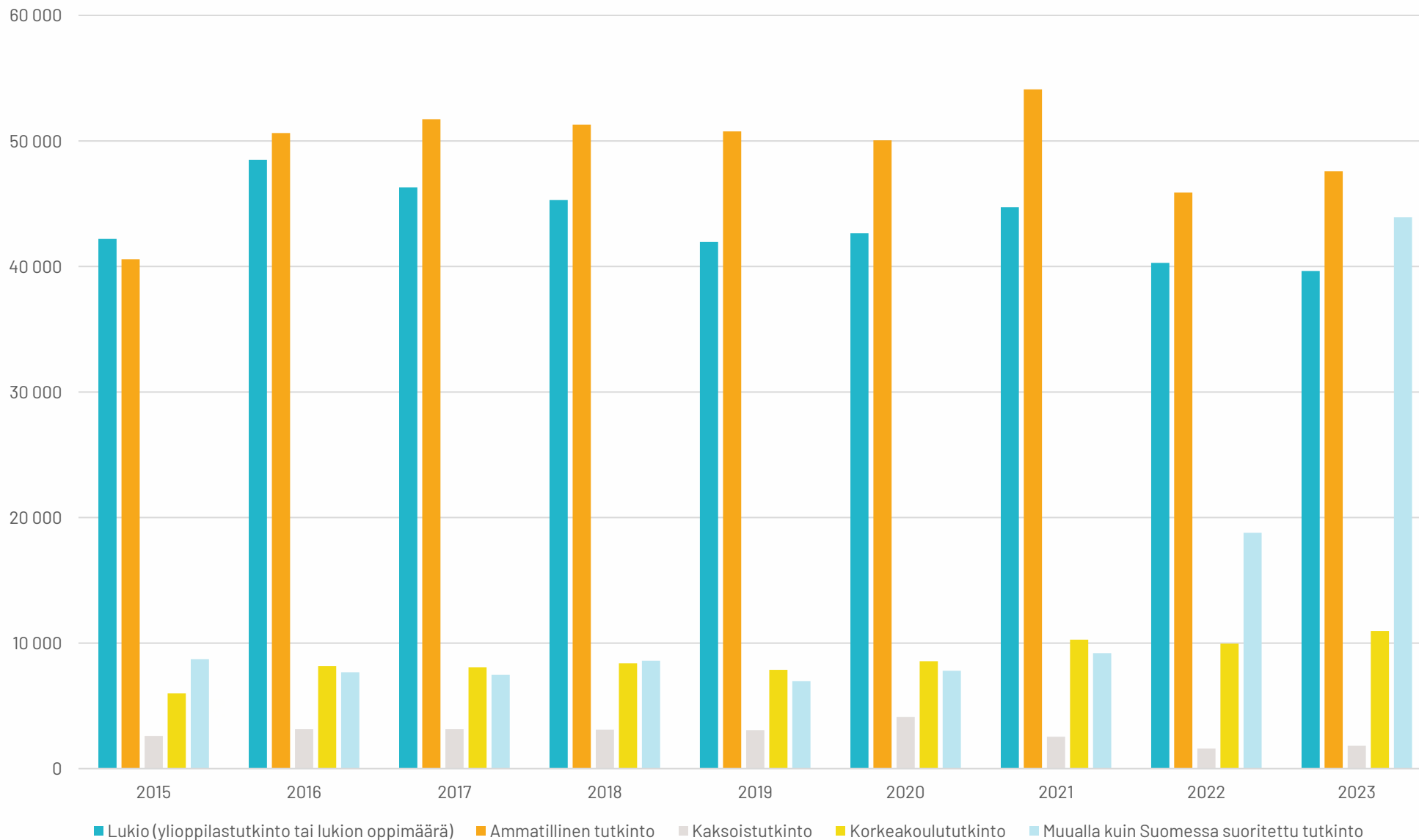
- Väestöltään suurissa maakunnissa lukiokoulutuksen vetovoima merkittävästi parempaa kuin ammatillisen koulutuksen vetovoima.

- AMK:t alueellisia toimijoita, joten 2. asteen valinnat vaikuttavat niiden hakijapooliin.
-> Ammatillisen väylä korostuu pienemmissä maakunnissa.

Siirtymä toiselta asteelta korkeakoulutukseen 1/2

- Suomi on asettanut tavoitteeksi nostaa korkeakoulutettujen määrä 50 % 25-34-vuotiaiden ikäluokassa vuoteen 2030 mennessä.
- Vuonna 2022 noin reilu kolmannes 19-24-vuotiasta oli opiskelijana korkeakoulussa tai suorittanut korkea-asteen tutkinnon.
- Jotta saavuttaisimme 50 % tavoitteen korkeakoulutetuista 25-34-vuotiaiden ikäluokassa, olisi lähes 70 % nuorista jatkettava korkeakouluopinnoissa.
 - Nykyisin korkeakoulujen **läpäisy** jää 10 v. tarkastelussa n. 70 prosenttiin.
 - Ammattikorkeakouluopinnot **aloitetaan** varsin **myöhään**; 25-30-vuotiaina valmistuneita on suhteessa vähän.
 - Tällöin 50 % tavoite edellyttää, että 30-34-vuotiaissa valmistuneita pitäisi olla huomattavasti yli 50 %.

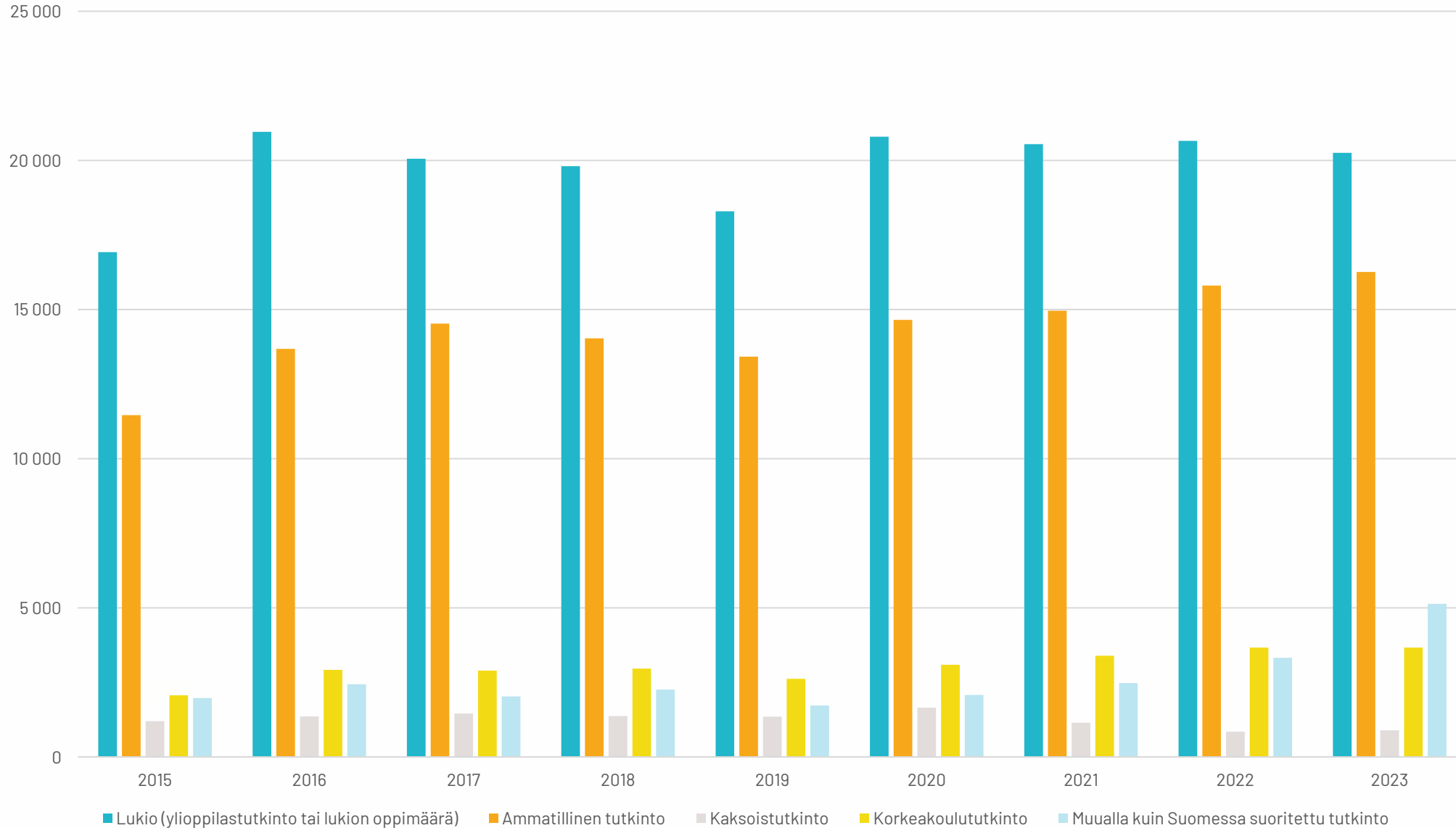
Ammattikorkeakoulujen ensisijaiset hakijat 2015-2023 (kaikki haut, alempi kk-tutkinto)

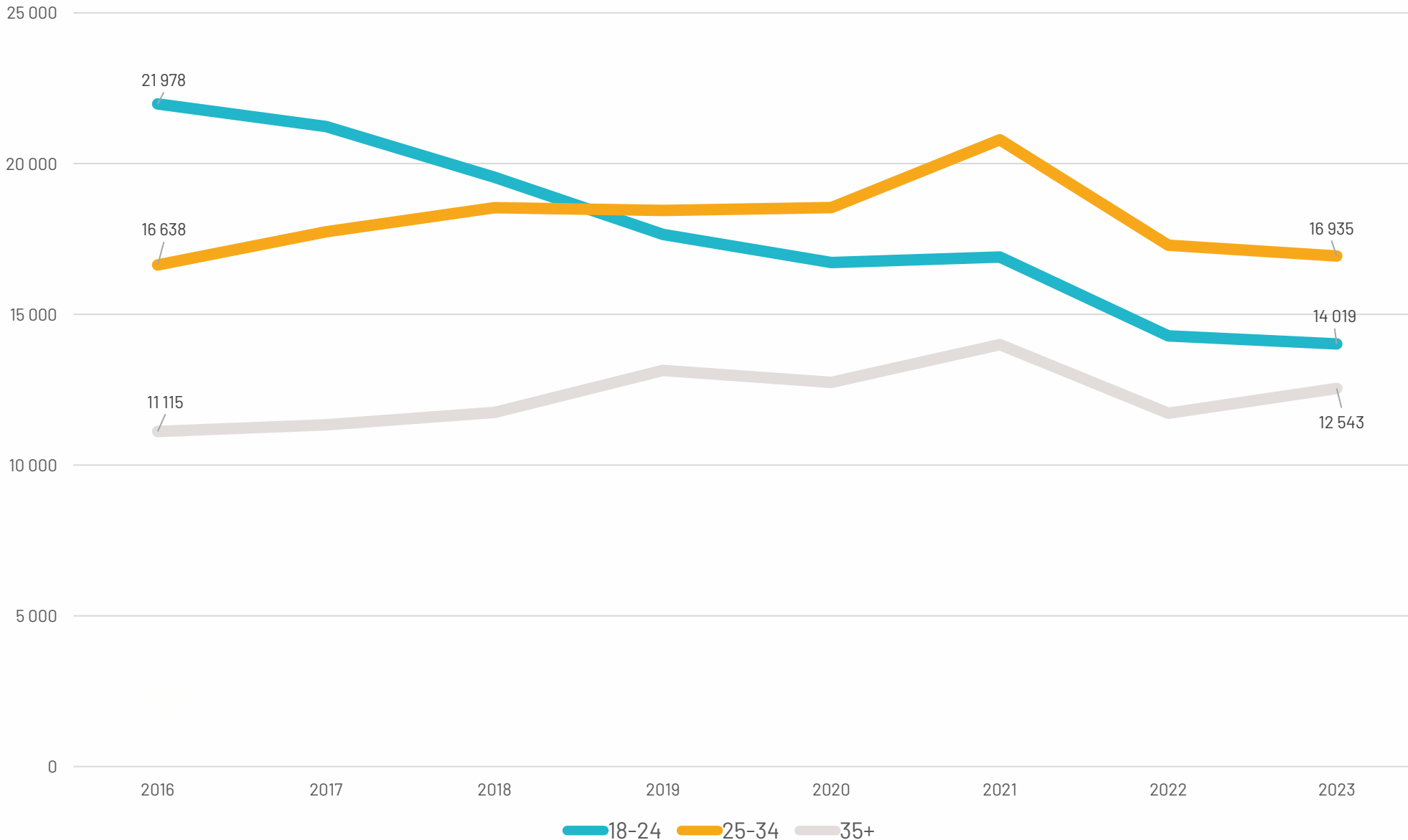
- Ammatillinen koulutus on vakiinnuttanut vuoden 2016 jälkeen asemansa yleisimpänä pohjakoulutuksen ensisijaisten hakijoiden parissa.

- Kansainvälisten hakijoiden määrä on kasvanut räjähdysmäisesti, kaksoistutkinnot surkastumassa pois kokonaan.

Ammattikorkeakoulujen paikan vastaanottaneet 2015-2023 (kaikki haut, alempi kk-tutkinto)

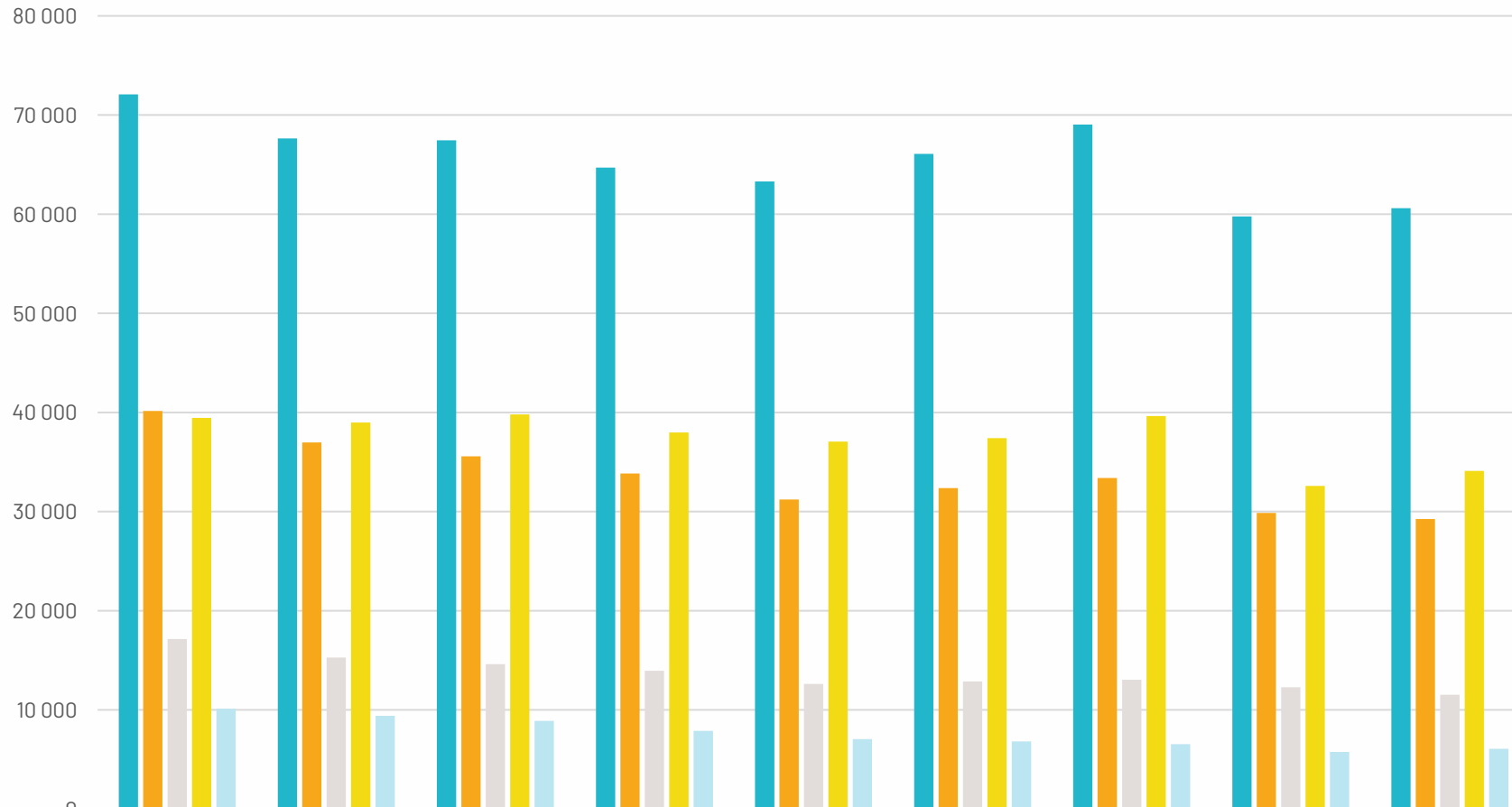
Ammatillisen tutkinnon suorittaneet ensisijaiset hakijat 2016-2023 (1. sykli, yhteishaut, suomalaiset hakijat)

- 18-24-vuotiaiden ammatillisen tutkinnon suorittaneiden osuus ammattikorkeakouluun hakeneiden ensisijaisten hakijoiden piirissä on laskenut kolmanneksella vuodesta 2016.

- Samaan aikaan eniten hakijajoukossa on kasvanut yli 35-vuotiaiden hakijoiden ikäryhmä.

Kevään 2. yhteishaun ensisijaiset hakijat (1. sykli) 2015-2023

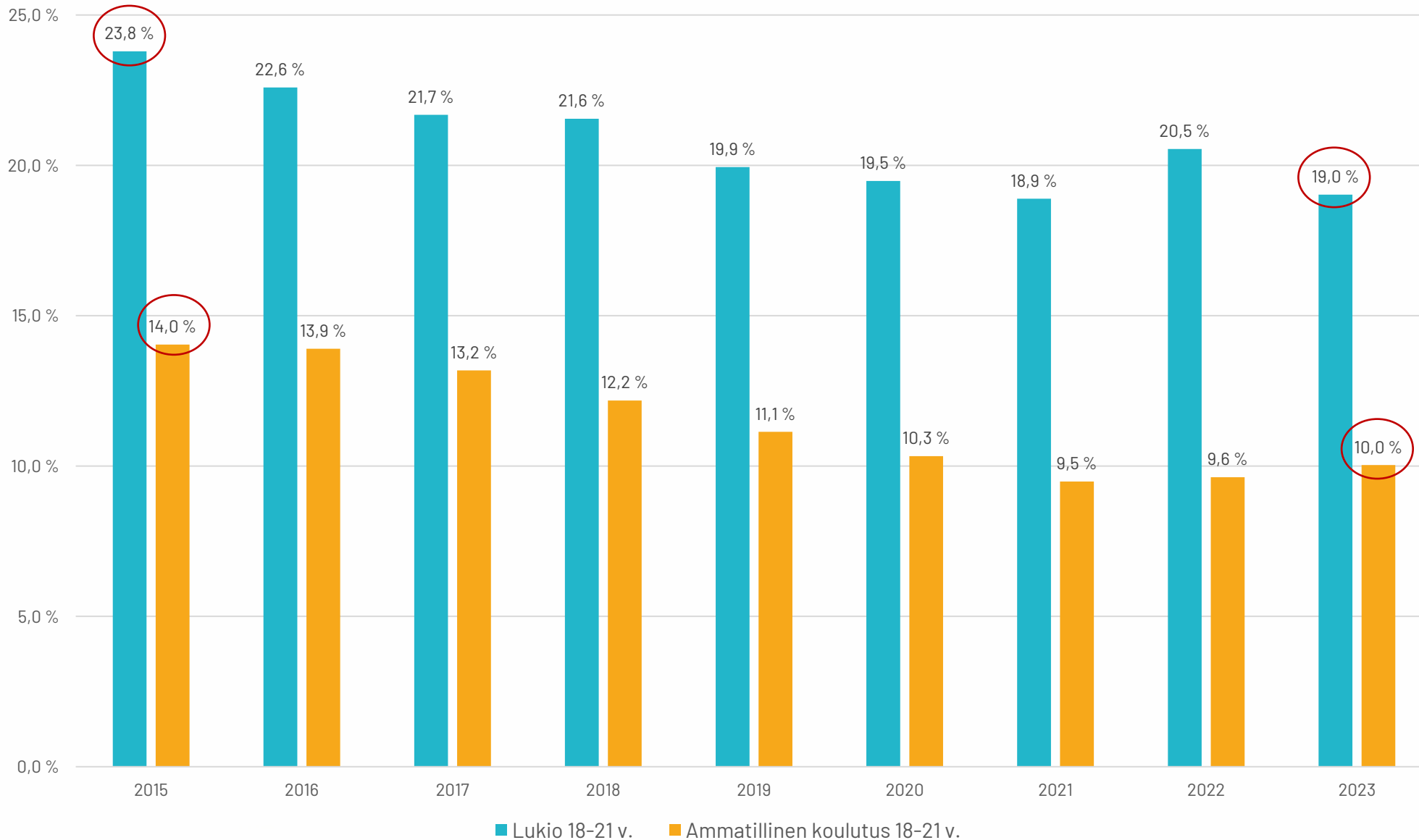
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
■ Kaikki hakijat	72 075	67 632	67 449	64 689	63 291	66 081	69 039	59 769	60 597
■ Lukio	40 149	36 981	35 571	33 849	31 221	32 370	33 393	29 862	29 259
■ Lukio 18-21 v.	17 148	15 279	14 622	13 941	12 621	12 873	13 041	12 279	11 529
■ Ammatillinen koulutus	39 456	38 982	39 801	37 980	37 056	37 416	39 642	32 586	34 101
■ Ammatillinen koulutus 18-21 v.	10 119	9 402	8 889	7 878	7 050	6 825	6 549	5 754	6 078

■ Kaikki hakijat ■ Lukio ■ Lukio 18-21 v. ■ Ammatillinen koulutus ■ Ammatillinen koulutus 18-21 v.

- AMK-opintojen vetovoima ollut laskussa vuodesta 2015.

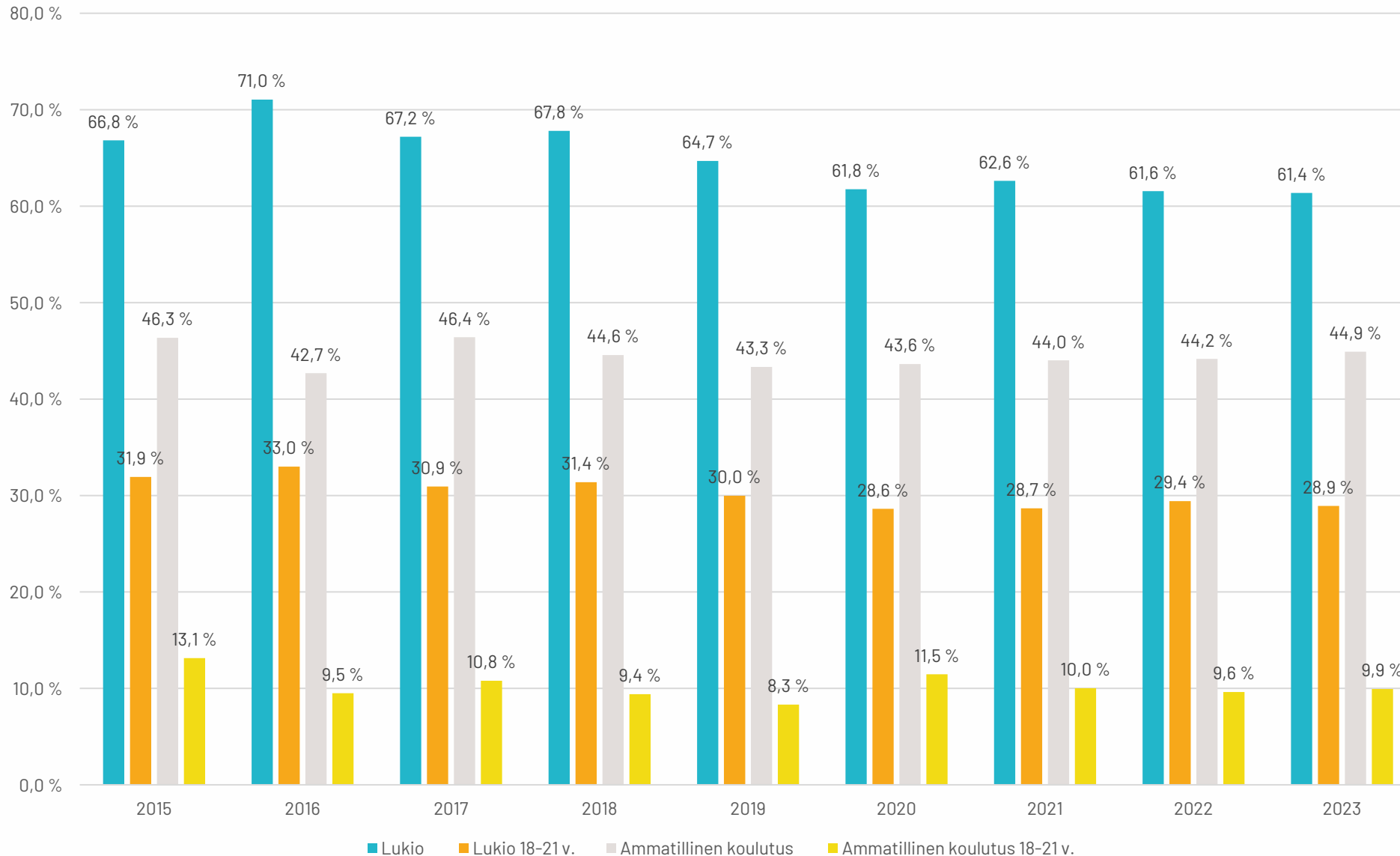
-Vetovoima heikentynyt erityisesti lukiotaustaisten ja alle 22-vuotiaiden osalta.

Kevään 2. yhteishaun ensisijaiset hakijat 2015–2023, osuus hakijoista

- Sekä lukiontaustaisten että ammatillisen tutkinnon suorittaneiden alle 22-vuotiaiden ensisijaisten hakijoiden määrä AMK:iin laskenut vuodesta 2015 noin 4 prosenttiyksiköllä.

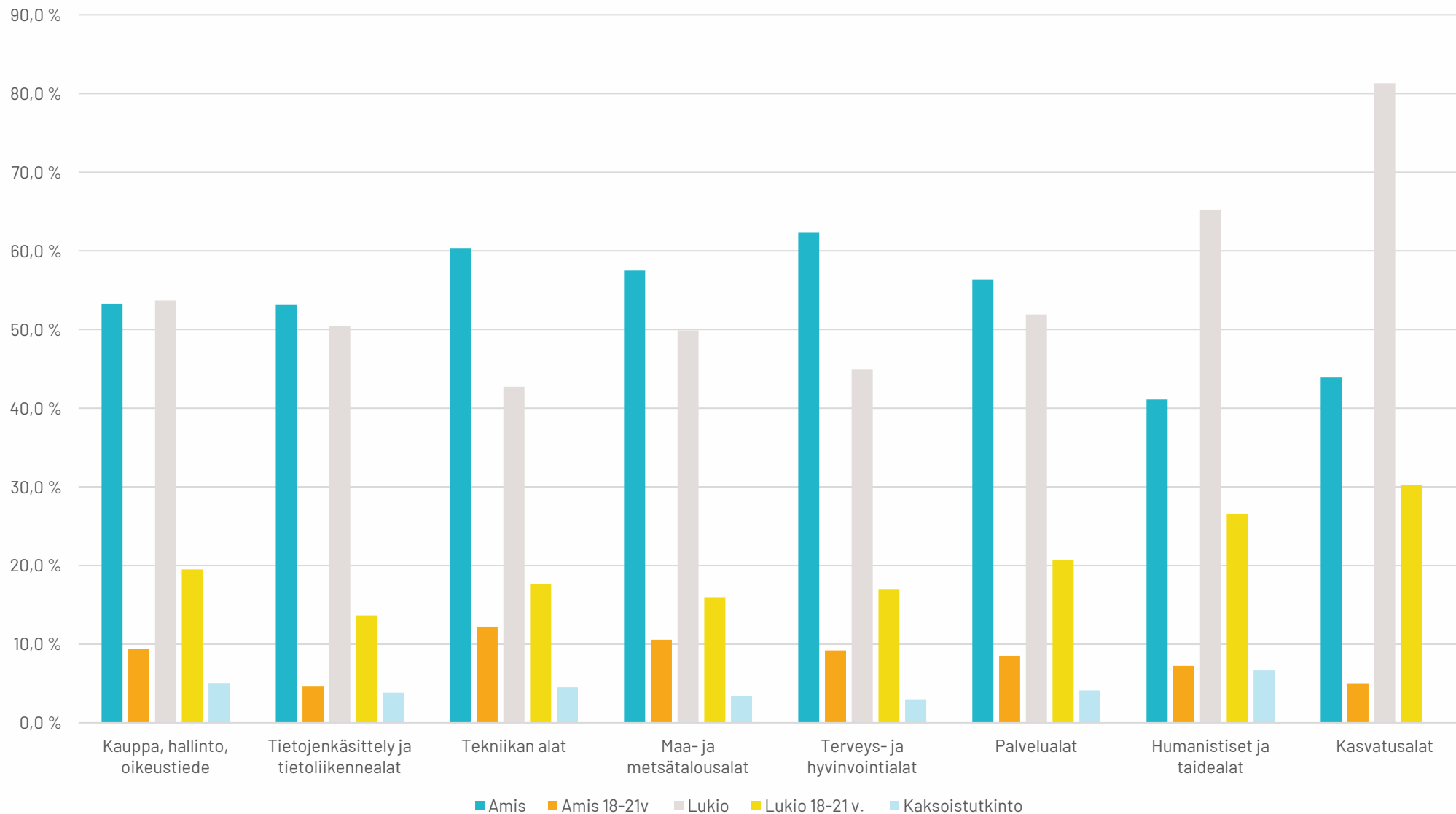
Kevään 2. yhteishaussa paikan vastaanottaneet 2015-2023, osuus paikan vastaanottaneista

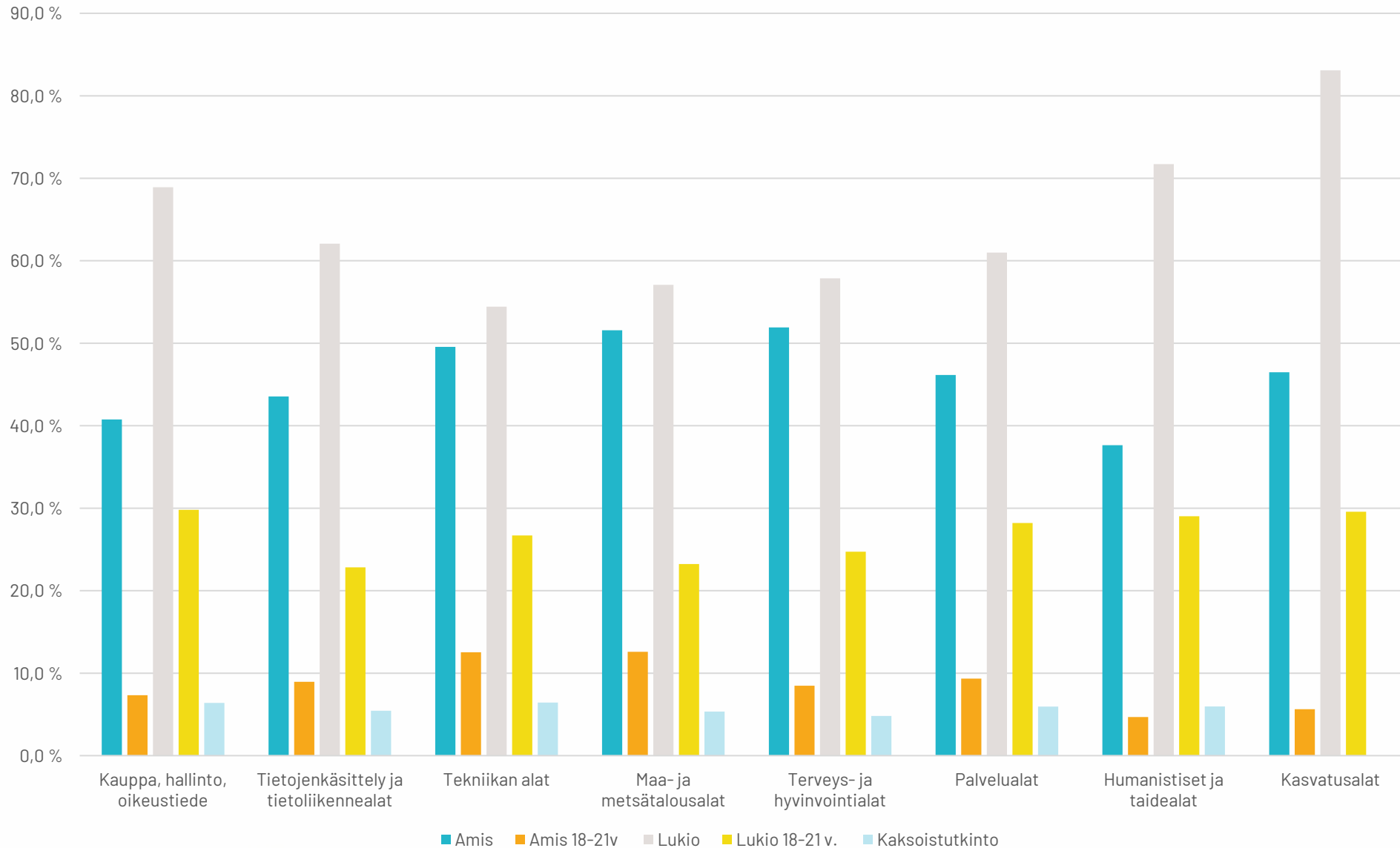
- Lukiotaustaisten paikan vastaanottaneiden osuus edelleen suurempi kuin ammatillista väylää tulevien opiskelijoiden. -> Lukioskouluutetut pärjäävät valinnassa paremmin, jonka lisäksi todistusvalinta suosii ylioppilaita (enemmän paikkoja tarjolla ylioppilaille).

- Paikan vastaanottaneissa alle 22-vuotiaiden suhteellisessa määrässä vain pientä laskua.

Ensisijaiset hakijat 1. syklin 2023 alkaviin koulutuksiin (suomalaiset hakijat, yhteishaut)

Paikan vastaanottaneet 1. syklin 2023 alkaviin koulutukseen (suomalaiset hakijat, yhteishaut)

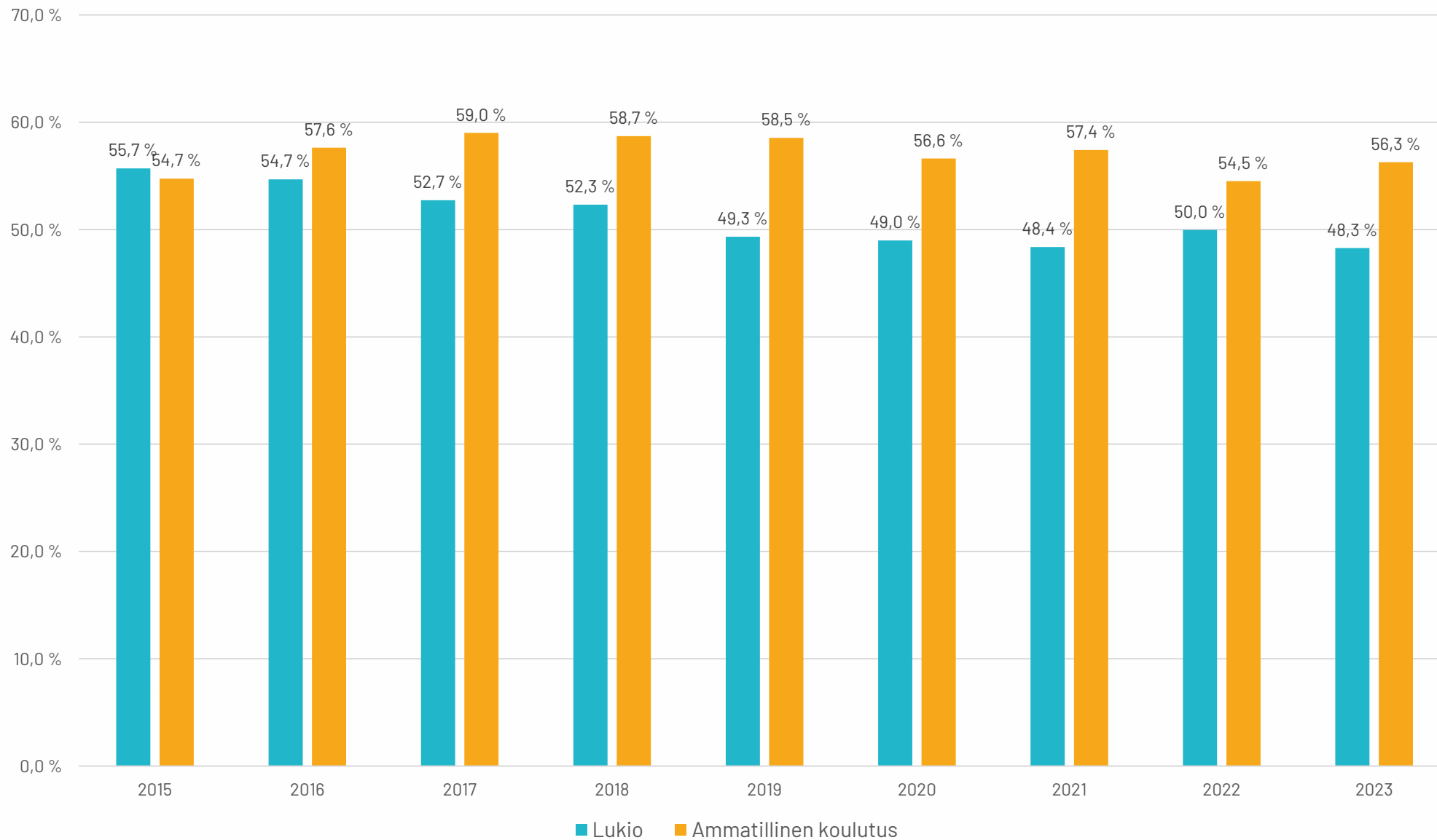
- Koulutusalojen välisessä tarkastelussa nähdään, että alojen välillä jonkin verran eroja.
- Keskimäärin ammatillisella taustalla tulevien uusien opiskelijoiden osuus on suurempi koulutusaloilla, joissa suhteellisesti vähemmän hakijoita (vrt. tekniikka vs. sote).

Siirtymä toiselta asteelta korkeakoulutukseen 2/2

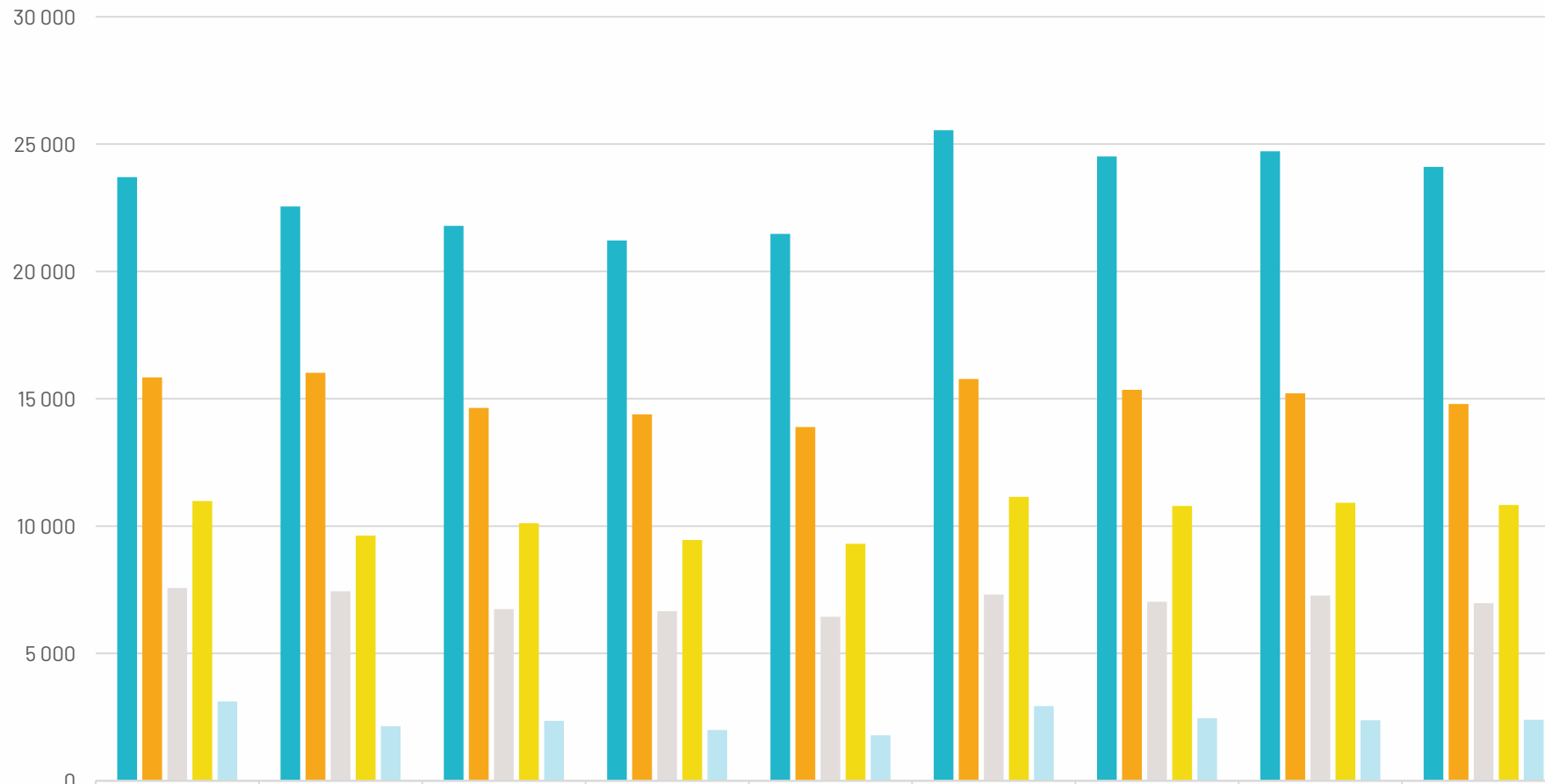
- Korkeakoulutettujen määrän kasvattaminen tavoitteen mukaan edellyttää, että korkeakouluopinnot aloitetaan mahdollisimman pian 2. asteen oppivelvollisuusopintojen päätyttyä.
 - Ammattikorkeakoulujen kannalta keskeistä ovat sujuvat ja nopeat siirtymät ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluihin.
- Karvin tuore arvio nostaa esiin, että erityisesti perustaitojen puute nähdään ammattikorkeakouluissa haasteen opinnoissa pärjäämiseen.
 - Väyläopinnot ja muu koulutuksen järjestäjien yhteistyö ovat tärkeässä roolissa opiskelijoiden jatko-opintokyvykkyyden ja korkeakouluopintojen kiinnostavuuden kehittämisessä.
- Jos ammatillisesta koulutuksesta valmistuvien kiinnostus jatkaa suoraan korkeakouluopintoihin ei nouse nykyisestä, tulee pohdittavaksi suunnata toisen asteen oppivelvollisuuskoulutuksen painopistettä vahvemmin lukiokoulutukseen.

Kevään 2. yhteishaun ensisijaiset hakijat 2015-2023, osuus hakijoista

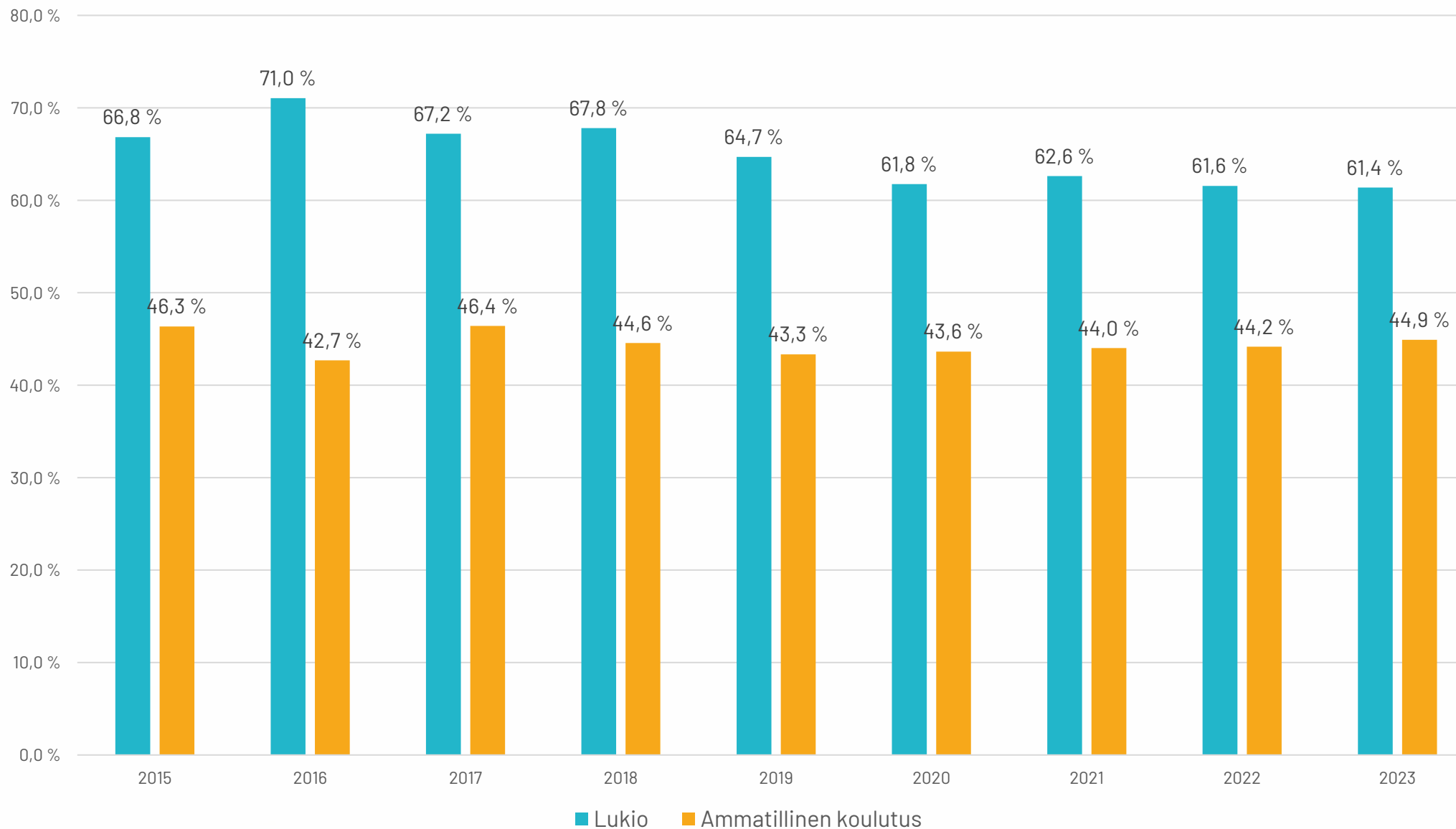
Kevään 2. yhteishaussa paikan vastaanottaneet 2015-2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
■ Kaikki hakijat	23 703	22 548	21 792	21 216	21 477	25 548	24 513	24 720	24 108
■ Lukio	15 840	16 020	14 643	14 385	13 893	15 777	15 351	15 216	14 796
■ Lukio 18-21 v.	7 569	7 440	6 741	6 657	6 438	7 311	7 029	7 272	6 972
■ Ammatillinen koulutus	10 986	9 624	10 113	9 453	9 306	11 148	10 788	10 917	10 827
■ Ammatillinen koulutus 18-21 v.	3 114	2 142	2 352	1 995	1 788	2 928	2 457	2 379	2 394

■ Kaikki hakijat ■ Lukio ■ Lukio 18-21 v. ■ Ammatillinen koulutus ■ Ammatillinen koulutus 18-21 v.

Kevään 2. yhteishaussa paikan vastaanottaneet 2015-2023

Kevään 2. yhteishaussa paikan vastaanottaneet 2015-2023

